

Polityka otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Preambuła

Mając na celu pełne wykorzystanie możliwości, jakie społeczności naukowej stwarza rozwój technologii cyfrowych, pragnąc zapewnić wszystkim dostęp do wiedzy bez ograniczeń, które nie są konieczne, uwzględniając korzyści, jakie płyną z szerokiej współpracy i wymiany wiedzy, dążąc do uniknięcia powtarzania już wykonanej pracy, kierując się zasadami transparentności, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie realizuje niniejszą politykę otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych.

§ 1

Zakres regulacji

1. Niniejsza Polityka otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych (dalej w skrócie: Polityka otwartego dostępu) ustala prawa i obowiązki pracowników Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w zakresie zapewnienia otwartego dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych stworzonych przez nich w wyniku wykonywania obowiązków pracowniczych.
2. Polityka otwartego dostępu ma zastosowanie także do innych osób, w szczególności doktorantów, studentów, słuchaczy studiów podyplomowych i stażystów, z którymi Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie zawarł umowy, o ile tak stanowią postanowienia tych umów.
3. Polityka otwartego dostępu powinna być stosowana, w szczególności w stosunku do Autorów publikacji naukowych: w których afiliacji podano Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie; powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych; stanowiących rozprawy doktorskie obronione w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie; stanowiących prace dyplomowe studentów, w stosunku do których Uczelni przysługuje prawo pierwszeństwa publikacji.
4. Niniejsza Polityka otwartego dostępu nie uchybia postanowieniom Regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim (Załącznik do Uchwały Nr 787 Senatu UW-M w Olsztynie z dnia 25 września 2015 roku), a w szczególności w zakresie obowiązku Autorów do rozpowszechniania utworów naukowych w sposób, który nie pozbawi Uniwersytetu lub innego uprawnionego podmiotu możliwości uzyskania ochrony prawnej wyników badań m.in. możliwości uzyskania prawa z patentu na wynalazek opisany w utworze, prawa ochronnego na wzór użytkowy, czy ujawnienia chronionego know-how.

5. Zasady elektronicznej archiwizacji i udostępniania rozpraw doktorskich określa Rektor w drodze Zarządzenia.

§ 2

Słownik pojęć

Ilekróć w niniejszej Uchwale mowa jest o:

- 1) publikacjach naukowych – należy przez to rozumieć:
  - a) publikacje w czasopismach naukowych,
  - b) publikacje w recenzowanych materiałach z konferencji,
  - c) monografie naukowe oraz rozdziały w monografiach naukowych;
- 2) danych badawczych – należy przez to rozumieć dane zbierane, przetwarzane lub wytwarzane w ramach badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie i powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych, które mogą posłużyć badaniom i być traktowane jako podstawa do dalszego wnioskowania, dyskusji lub obliczeń.

§ 3

Otwarty dostęp do publikacji naukowych

1. Pracownicy oraz inne osoby wskazane w § 1 ust. 2 powinni dążyć do zapewnienia otwartego dostępu do publikacji naukowych swojego autorstwa poprzez:
  - 1) zdeponowanie elektronicznej postaci ostatecznej wersji pełnego tekstu publikacji naukowej lub wersji dopuszczonej przez politykę wydawcy w repozytorium instytucjonalnym UW-M, jeśli takie powstanie lub w innym repozytorium wskazanym przez Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu oraz publiczne udostępnienie utworu tak, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym oraz możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania z niego (zielona droga): na zasadach dozwolonego użytku (otwarty dostęp gratis) lub na zasadach wolnej licencji Creative Commons Uznanie autorstwa wersja 4.0 lub późniejsza (CC-BY) lub Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach wersja 4.0 lub późniejsza (CC-BY-SA) (otwarty dostęp libre) lub
  - 2) publikowanie ich w recenzowanych otwartych czasopismach i książkach naukowych, których wydawcy zapewniają publiczne udostępnienie utworu tak, aby każdy mógł mieć do niego dostęp w miejscu i w czasie przez siebie wybranym oraz możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania z niego (złota droga) oraz zdeponowanie ich w repozytorium instytucjonalnym UW-M, jeśli takie powstanie *lub w innym repozytorium wskazanym przez Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu*.
2. Publiczne udostępnienie, o którym mowa w ust. 1 lit. a i b, zapewnia się niezwłocznie po opublikowaniu publikacji naukowej, nie później jednak niż w terminie 6 miesięcy (lub 12 miesięcy), zaś w przypadku utworów z obszaru

nauk społecznych i humanistycznych odpowiednio 12 (lub 18 miesięcy) – licząc od daty wydania publikacji naukowej.

3. Autorzy Publikacji są w szczególności zobowiązani do uprzedniego uzgadniania realizacji zobowiązania wskazanego w ust. 1:
  - 1) z wydawcami oraz innymi użytkownikami publikacji naukowych (np. organizatorami konferencji naukowych), w tym do udzielania licencji niewyłącznych na korzystanie z utworów, które nie zawierają postanowień ograniczających lub wyłączających możliwość wykonania zobowiązania wskazanego w ust. 1;
  - 2) ze współtwórcami publikacji naukowej (w przypadku utworów współautorskich), jak również z twórcami utworów oryginalnych (w przypadku utworów stanowiących utwory zależne, np. tłumaczenie, czy opracowanie już istniejących publikacji).
4. W przypadku, gdy wykonanie zobowiązania wskazanego w ust. 1 nie jest możliwe, uznaje się, że Autor publikacji naukowej uczynił mu zadość, jeżeli poczynił należycie udokumentowane starania w kierunku zapewnienia do niej otwartego dostępu chyba, że obowiązek zapewnienia otwartego dostępu wynika z przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub wiążącej Autora umowy.

§ 4

Otwarty dostęp do danych badawczych

1. Osoby, które dysponują danymi badawczymi, dokładają wszelkich starań w celu zapewnienia otwartego dostępu do danych badawczych wraz z powiązаныmi metadanymi, w szczególności poprzez:
  - 1) opracowanie planu zarządzania danymi badawczymi określającego zasady zarządzania danymi w trakcie i po zakończeniu badań, precyzującego rodzaje danych zbieranych, przetwarzanych lub wytwarzanych w trakcie badań, określającego stosowane w odniesieniu do danych metodologie i standardy, a także zasady udostępniania danych i ich długoterminową archiwizację;
  - 2) aktualizację planu zarządzania danymi badawczymi w trakcie trwania badań, o ile zachodzi taka konieczność;
  - 3) zdeponowanie danych badawczych w wyspecjalizowanym repozytorium, a w przypadku braku takiego dla danego typu danych, w repozytorium instytucjonalnym UW-M, jeśli takie powstanie lub w innym wskazanym przez Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu;
  - 4) jeśli to możliwe, publiczne udostępnienie danych badawczych tak, aby każdy miał do nich dostęp w czasie i miejscu przez siebie wybranym bez ograniczeń prawnych, w szczególności z poszanowaniem ochrony danych osobowych, prawa do prywatności, ochrony własności przemysłowej, ochrony poufności informacji stanowiących know-how lub inne tajemnice

prawnie chronione, słusznym interesów Uniwersytetu, jego partnerów naukowych, przemysłowych i społecznych;

- 5) zapewnienie, aby dane były: identyfikowalne (np. za pomocą standardów takich jak DOI), dostępne, nadające się do przeprowadzenia badań, użyteczne poza pierwotnym celem (dla którego zostały zebrane) oraz interoperacyjne.
2. Twórcy dokumentują działania podjęte w związku ze zobowiązaniami wynikającymi z niniejszej Polityki otwartego dostępu oraz ich efekty w sposób określony przez Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu.
3. Pracownicy Biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie wspierają pracowników oraz inne osoby wskazane w § 1 ust. 2 w przygotowaniu planów zarządzania danymi badawczymi.

§ 5

Pełnomocnik do spraw otwartego dostępu

1. Powołuje się Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu.
2. Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu powołuje Rektor w drodze decyzji.
3. Do zadań Pełnomocnika do spraw otwartego dostępu należy:
  - 1) informowanie o Polityce otwartości;
  - 2) koordynacja prac związanych z tworzeniem, utrzymaniem i rozwojem infrastruktury otwartego dostępu na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie;
  - 3) doradzanie w zakresie najlepszych praktyk zgodnych z Polityką otwartości;
  - 4) edukacja adresatów Polityki otwartości w zakresie otwartego dostępu do publikacji i danych badawczych;
  - 5) monitorowanie realizacji Polityki otwartości oraz raportowanie wyników Rektorowi;
  - 6) Pełnomocnik do spraw otwartego dostępu przedstawia Senatowi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie raport na temat realizacji Polityki otwartości za poprzedni rok do końca pierwszego kwartału następnego roku.

§ 6

Repozytorium instytucjonalne

O utworzeniu i zasadach funkcjonowania repozytorium instytucjonalnego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, w tym politykę gromadzenia, deponowania, udostępniania oraz archiwizowania publikacji naukowych i danych badawczych oraz innych materiałów i danych stanowi Rektor w drodze zarządzenia.